

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

U 63/2025 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Suomen liittymisestä eurooppalaiseen Digitaaliset yhteisresurssit -digitaali-infrastruktuurikonsortioon (Digital Commons)

Maria Rautavirta

Johtava asiantuntija

Datatalous- ja mediayksikkö, Tieto- ja turvallisuusosasto

Eurooppalaiset digitaalisen infrastruktuurin konsortiot

- Eurooppalaisista digitaalisen infrastruktuurin konsortioista (*European Digital Infrastructure Consortium*, myöhemmin EDIC) säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksessä digitaalinen vuosikymmen 2030-ohjelman perustamisesta.
- EDIC on oikeushenkilö, joiden avulla voidaan nopeuttaa ja yksinkertaistaa monikansallisten eurooppalaisten hankkeiden perustamista ja toteuttamista. Monikansallisilla – rajat ylittävillä – hankkeilla helpotetaan EU:n digitalisaatiotavoitteiden saavuttamista.
- Perustajajäsenvaltiot, joita tulee olla vähintään kolme määrittelevät EDIC:in hallintorakenteen ja muut toimintaa koskevat säännöt konsortion perussäännössä. EDIC:in talousarvio perustuu sen jäsenten rahoitusosuuksiin, joita täydennetään muilla tulolähteillä, kuten EU:n tai kansallisilla avustuksilla.

Digitaaliset yhteisresurssit EDIC

- Euroopan komissio teki 29. lokakuuta 2025 päätöksen (EU) 2025/2170, jolla perustettiin eurooppalainen digitaalinen infrastruktuurikonsortio Digital Commons EDIC. Perustajajäsenet ovat Ranska, Saksa, Italia ja Alankomaat.
- DC-EDIC toteuttaa EU:n monikansallista hanketta digitaalisten yhteisresurssien kehittämiseksi, ylläpitämiseksi ja skaalaamiseksi julkisen hallinnon ja talouden käyttöön.
- Tavoitteena on edistää avoimia, yhteentoimivia ja turvallisia ratkaisuja, vähentää riippuvuutta suljetuista alustoista ja vahvistaa digitaalista suvereniteettia.
- Digitaaliset yhteisresurssit tuotetaan, omistetaan ja hallinnoidaan hajautetusti ja yhteisöllisesti siten, että niiden käyttö pysyy avoimena ja kestäväenä ilman yksinoikeuksia tai voitontavoittelua.
- Esimerkkejä ovat avoimen lähdekoodin ohjelmistot, avoimet standardit, laitteistot, data ja alustat kuten Wikipedia, Linux, OpenStreetMap, DNS ja Mastodon.

DC-EDIC politiikkakehys

- Hanke pohjautuu Ranskan EU-puheenjohtajakauden 2022 työhön, jossa Suomi oli aktiivinen yhteisresurssien eurooppalaista mallia määrittäneessä työryhmässä (*Towards a Sovereign Digital Infrastructure of Commons*).
- Taustalla myös EU:n keskeisiä politiikkalinjauksia ja säädöksiä: **Digitaalinen Eurooppa -ohjelma** (EU 2021/694), **Digitaalinen vuosikymmen 2030** (EU 2022/2481), **Euroopan julistus digitaalisista oikeuksista ja periaatteista**, Next Generation Internet (NGI) ja Open Internet Stack -aloitteet sekä neuvoston päätelmät digitaalisesta diplomatiasta ja osaamisen kehittämisestä.
- DC-EDIC:n perustaminen **tukee EU:n digitaalista suvereniteettia, ihmisoikeuksia ja yhteisiä arvoja** vahvistamalla avoimeen hallintomalliin perustuvia yhteisresursseja, jotka edistävät julkista etua, kilpailukykyä ja demokraattista päätöksentekoa.
- Yhteisresurssien kestävä hyödyntäminen edellyttää **pitkäjänteistä rahoitusta, selkeitä hallintomalleja, poliittista ja sääntelyllistä tukea sekä tietoisuuden ja osaamisen vahvistamista**, jotta niiden käyttö vakiintuisi osaksi julkista ja yksityistä digitaalista infrastruktuuria Euroopassa.

DC-EDIC:in toiminta

- DC-EDIC:n toiminnan painopiste on **eurooppalaisen datainfrastruktuurin, digitaalisten palvelujen ja yhteen kytketyn julkishallinnon kehittämisessä sekä yhteisresurssien ylläpidon ja käytön laajentamisessa.**
- Konsortio kokoaa jäsenvaltioiden resurssit ja tarjoaa **oikeudellista, teknistä ja rahoituksellista tukea**
- Työohjelma sisältää viisi kokonaisuutta: **yhteisön rakentaminen, rahoituksen helpottaminen, kehityksen ja skaalaamisen tuki, strateginen vaikuttaminen sekä osallistuminen konkreettisiin EU-hankkeisiin.**
- Kaikki DC-EDIC:n kehittämät ohjelmistot julkaistaan **avoimen** lähdekoodin lisensseillä, ja toiminta perustuu yhteiskehittämiseen sekä rajat ylittävään, **läpinäkyvään ja syrjimättömään** yhteistyöhön. Myös testausympäristöt ovat avoimia.
- Ensivaiheen toimiin kuuluvat organisaation perustaminen, **asiantuntijakeskuksen ja yhden luukun palvelun** avaaminen, vuosittaisen State of the Digital Commons -raportin julkaisu ja Digital Commons Forum -tapahtuman järjestäminen

Päätöksenteko ja budjetti

- DC-EDIC:iin voivat liittyä EU- ja ETA-valtiot sekä niiden hallintoalueet; kolmannet maat ja kansainväliset organisaatiot voivat osallistua vain tarkkailijoina ilman äänioikeutta.
- Yleiskokous on ylin päätöksentekaelin, joka nimeää johtajan, hyväksyy säännöt, budjetin ja työohjelman sekä päättää uusista jäsenistä ja rahoitusosuuksista; komissio osallistuu keskusteluihin ilman äänivaltaa. Lisäksi yleiskokous voi perustaa neuvoa-antavia elimiä ja nimittää niiden jäsenet.
- Johtaja vastaa operatiivisesta toiminnasta neuvoa-antavien elinten tukemana; siirtymävaiheessa toimii väliaikainen johtaja ja toteutusstrategiakomitea, jotka valmistavat pysyvän hallintomallin ja strategian kuuden kuukauden kuluessa.
- Rahoitus muodostuu jäsenmaksuista, EU-ohjelmärahoituksesta (mm. Digital Europe), lahjoituksista ja palvelutuotoista; budjetiksi 2025–2027 on vahvistettu 3,9 M €.

Suomen jäsenyys ja reunaehdot

- DC-EDIC:n jäseniksi voivat liittyä vain EU-jäsenvaltiot, jotka sitoutuvat kahden vuoden jäsenmaksuvelvoitteeseen; **tarkkailijajäsenyys on maksuton** ja mahdollistaa osallistumisen ilman äänioikeutta.
- Varsinaisen **jäsenyyden jäsenmaksu on 150 000 €/vuosi** ja Suomen tavoitteena on liittyä täysjäseneksi, jos rahoitus ja hankkeen sisällöllinen vastaavuus Suomen tavoitteisiin varmistuvat.
- Vain jäsenillä on äänioikeus DC-EDIC:n yleiskokouksessa. Suomen jäsenmaksu oikeuttaisi 2 ääneen.
- Tarkkailijajäsenillä on osallistumisoikeus toimintaan ja hankehakemuksiin sekä pääsy tukipalveluihin, jotka edistävät yhteentoimivia järjestelmiä ja prosesseja. Tarkkailijat voivat myös antaa vapaaehtoisia lahjoituksia konsortion toiminnan tukemiseksi.
- Suomen **edustajina toimivat liikenne- ja viestintäministeriö (jäsenroolin asiat) ja Sitra (muut tehtävät)**; edustusta voidaan myöhemmin muuttaa tai täydentää.

Suomen tavoitteet ja rooli DC-EDIC-konsortiossa

- Vahvistaa **digitaalista suvereniteettia** ja edistää eurooppalaisia arvoja tukemalla avoimien, luotettavien ja skaalautuvien yhteisresurssien kehittämistä, hyödyntäen EU-rahoitusta ja osaamista. Osa infrastruktuuria perustuu suoraan sääntelyyn.
- Sitran koordinaatorooli mahdollistaa kansallisen ja EU-tason yhteiskehittämisen: luodaan suomalainen *digital commons* -portfolio ja verkosto viranomaisista, tutkimuksesta ja yrityksistä, mahdollistaen mukanaolon EU-hankkeissa.
- Suomen vahva perinne avoimen lähdekoodin ja datatalouden kehittämisessä (esim. Linux, MariaDB, SSH, Findynet, Data Space Support Center) tukee konsortion tavoitteita yhteentoimivuuden, kustannustehokkuuden ja skaalautuvuuden parantamiseksi.
- Suomi toimii edelläkävijänä identiteetin hallinnan, tietoturvan ja semanttisen yhteentoimivuuden kehittämisessä sekä avoimen lähdekoodin, standardoinnin ja sertifiointin yhteisinvestoinneissa (esim. eIDAS-lompakot ja rajat ylittävät palvelut).
- Tavoitteena on vahvistaa EU:n digitaalista infrastruktuuria pitkäjänteisellä julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöllä, jossa **Suomi tarjoaa kokemusta ja osaamistaan arviointiin, laadunvarmistukseen ja luottamuksen rakentamiseen**

Tavoitellut vaikutukset

- Suomen osallistuminen edistää digitalisaatiota ja innovaatioita tarjoamalla pääsyn yhteiseurooppaliseen kehitystyöhön sekä skaalattuna vahvistaa EU:n omavaraisuutta digitaalisessa infrastruktuurissa avoimien, yhteentoimivien ratkaisujen kautta.
- Avoimet yhteisresurssit – kuten ohjelmistot, standardit ja datarakenteet – nopeuttavat tutkimusta ja tuotekehitystä, parantavat tietoturvaa ja luotettavuutta sekä vähentävät riippuvuutta yksittäisistä toimittajista, tukien tekoäly-, pilvi- ja paikkatietoteknologioiden kehitystä.
- Yhteisresurssit luo mahdollisuuksia lisätä julkisten palvelujen saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta, monikielisyyttä ja vähentää resurssien käyttöä.
- DC-EDIC:n oman budjetin (2025-27 **3,95 M€**) lisäksi, sillä on oikeushenkilönä mahdollisuus toimia suoraan rahoituksen saajana EU-ohjelmille. Tällä on vaikutusta erityisesti yritysten mahdollisuuksiin olla mukana perustettavissa hankekonsortioissa.
- Taloudellisesti yhteisresurssit alentavat kehitys- ja lisenssikustannuksia, tukevat pk-yritysten kilpailukykyä ja markkinoille pääsyä sekä luovat pohjan uusille palveluille ja liiketoimintamahdollisuuksille

Valtioneuvoston kanta

- Liittyminen DC-EDIC:iin on Suomen edun mukaista, sillä se lisää vaikutusmahdollisuuksiamme avointen ratkaisujen ja avoimen tieteen edistämiseen ja mahdollisuutta hyödyntää EU-rahoitusta.
- Suhtaudutaan positiivisesti jäsenvaltioiden välisen yhteistyön vahvistamiseen, sillä olemme edelläkävijä avointen ratkaisujen kehittämisessä ja hyödyntämisessä ja meillä on vahvat ekosysteemit yhteisresurssien kehittämiseen ja käyttöönottoon.
- Yhteisresursseilla on mahdollisuus vähentää kustannuksia sekä lisätä yhteentoimivuutta ja skaalautuvuutta.
- Yhteisresurssien ei kuitenkaan saa sulkea pois yritysten immateriaalioikeuksiin (IPR) perustuvaa arvonluontia ja yhteisöllisesti kehitettyihin ratkaisuihin liittyvät tietoturvariskit tulee hallita asianmukaisesti.
- **Valtioneuvosto esittää, että Suomi liittyisi tarkkailijajäseneksi DC-EDIC:iin.** Lisäksi valtioneuvosto esittää, että Suomi liittyisi **myöhemmin varsinaiseksi jäseneksi** DC-EDIC:iin, jos tarvittava rahoitus jäsenmaksujen suorittamiseksi varmistuu ja hanke toteuttaa Suomen tavoitteita.

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Kiitos!

maria.rautavirta@gov.fi